

VEELZIJDIGE COATER BENUT DE CRISIS

Terwijl de economie en daarmee een groot deel van de maakindustrie met krimp cijfers te maken heeft, investeert een Friese looncoater onverstoord. Een grote veerkracht en nuchtere langetermijnvisie zijn kenmerkend voor familiebedrijven, en dat blijkt eens te meer in het Friese Jirnsum. Maar als daar dan een poedercoatinstallatie bij komt, terwijl er al een vrij groot aanbod van is in de loonlakwereld, wordt het tijd om eens polshoogte te nemen.

Op het kantoor hangt opvallend het zwartwitte kleurenschema van gecamoufleerde legertrucks. Camouflagecoatings, of liever gezegd het camoufleerbaar maken van voertuigen voor bepaalde zichtsafstanden, zijn een wetenschap op zich. In precies de juiste verhoudingen en met de juiste vormen wordt het vlekkenpatroon aangebracht, dat experts van de NAVO met computersimulaties geoptimaliseerd hebben. Niet voor niets had vakblad Oppervlaktetechnieken er in zijn allereerste kleurenditie direct een thema-artikel over. Onnatuurlijke vormen, zoals hoeken of exact ronde vormen, moeten in een zwarte vlek opgenomen worden. Wat blijkt: ook aan een geperfectioneerd voorschrift valt nog wel eens wat te verbeteren. "De binnenzijde van de kipperbak was aan de voorkant egaal groen. Vanaf de achterkant schuin omhoog bekeken, liep het vlekkenpatroon aan de achterzijde op de losklep dus niet door. We hebben er maar een doorgetrokken vlek van gemaakt. Ze kwamen uit Den Haag controleren, en vonden het erg mooi", zo geeft productiemanager Bedrijfswagens & Speciale Projecten Foppe Jan de Meer meteen zijn eerste soldatenverhaal mee. Eens stuurde hij een klein expeditielegertje op pad, toen het voordeliger bleek een aantal legertrucks op locatie bij te werken en daarvoor een tent in te richten. En zo zit het bedrijf vol verhalen die indirect verklaren, hoe het in staat is juist de rustiger tijden te benutten voor uitbreidingen.

ONZICHTBARE PRECISIE

Hij gaat nog even door. "Camouflage, ja dat spuiten we uit de hand, en heel precies. Vlekken mogen 1,5 cm omhoog en omlaag afwijken, en waar drie punten samenkomen is dat referentiepunt op de tekening. Het is leuk werk, we hebben pas 550 Scania's zo gedaan. Daar komt een heel handboek bij, dat in samenspraak met de verleverancier gemaakt wordt, inclusief een stroomdiagram met wat je doet bij tussentijdse keuringen, met een maat voor vlekken, glansgraden, laagdiktes en wekelijkse controle door militair toezicht. Als je het goed voor mekaar hebt, verdienen je een prima boterham.

*Foppe Jan de Meer bij het 'Knooppunt Jirnsum'.
De hangbaan is sterk bepalend voor de logistieke procesefficiëntie.*

Wie vooral precisiewerk wil doen, komt op de auto- of jachtafdeling terecht...

En als je het verknoeit, is dat eenmalig want die opdrachtgever zie je nooit meer terug. Je komt er dan niet meer tussen."

Volgend jaar viert het familiebedrijf het 150-jarig bestaan: dóór naar de vijfde generatie. Ooit is het als huisschilder begonnen, en in wintertijd werd de schoorsteen aan het roken gehouden door rytuigen bij te kwasten. Inmiddels doet Elzinga industrieel spuitwerk, zijn er nog altijd schilders in dienst, is jachtcoating een ideale service voor de naastgelegen jachthavens, wordt stralen en coaten "voor het grovere werk" gedaan, en is er een afdeling voor carrosserieonderhoud. "We doen bijna geen nieuwe trucks meer. Eigen vrachtrijders die een kleur en een logo willen, de speciaaltjes, zijn sinds vorig jaar natuurlijk minder geworden. Nu doen we veel revisie, we hebben nog nooit zoveel gerenoveerd. Kleine telescoopkranen, cementmixers, auto's met zware laadkranen, vuilniswagens, stenenwagens, speciale diepladers met meerdere assen... Ook streek- en stadsbussen tot en met die uit Sliedrecht en Barendrecht en de Waddeneilanden. De wielkuipe van bussen uit Ierland bleken hier te resoneren bij 80 kilometer per uur. Die hebben wij vervangen en we tectyleren de bus na de revisie dan ook meteen. Dat ging zó goed, dat ze zeiden 'doe ook nog maar 280 andere bussen'. We hebben chauffeurs die bijna iedere dag ergens een bus ruilen"

VERKLARING VAN GOED GEDRAG

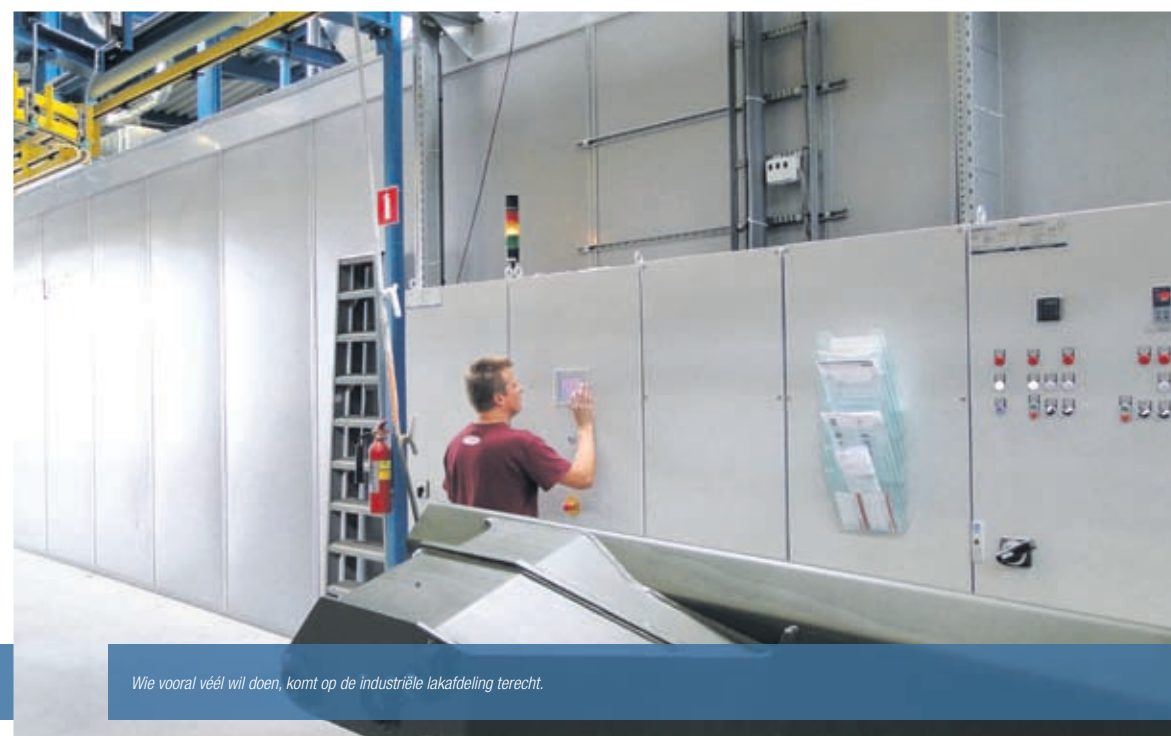
In de hal staan ook geldtransportautos's, waarvoor de medewerkers een heuse Verklaring van Goed Gedrag moeten hebben. Dat ze

inderdaad zo eerlijk zijn om niet aan de alarmvoorzieningen te rommelen, bleek eens toen iemand ingesloten raakte en een medewerker van het waardevervoerbedrijf eraan te pas moest komen om de cabine te ontgrendelen.

Er is ook een eigen reclameafdeling, die een toegevoegde waarde is voor de andere activiteiten. Bedrijven die de letters liever niet geplakt willen hebben, kunnen het met een sjabloon laten lakken, waarna een blanke lak voor de eindbescherming zorgt. Het handmatige precisiewerk als voorbereiding op het lakken is een belangrijk deel van de werkzaamheden. "Van wat er aan voorbereidingswerk gebeurt, is 60% ondersteunend aan industrie en Defensie. Dat stelt eisen aan afplakken: een antenne bijvoorbeeld moet aarding hebben dus daar gaat dan precies op de juiste plaats volgens tekening een afplaksticker op." De locatie bij de jachthaven is inderdaad en voordeel. "We hebben heel veel combinatiewerk met de buurman, die de winterberging van jachten verzorgt, hier vlak achter. Je brengt je schip voor een refit en het wordt vervolgens bij de buurman in de winterberging gestald." Marktpositionering door samenwerking heet dat.

ZELF GAAN POEDERCOATEN

Een vraag die in de lakindustrie wel eens opduikt, is: moet je het lakken nou zelf doen of uitbesteden. De loonlaker heeft zijn ervaring en kennis, maar moet ook zijn horizon verbreden met nieuwe

Wie vooral véél wil doen, komt op de industriële lakafdeling terecht.

Staalconservering:
voor werkstukken die tegen een stootje moeten kunnen bij zware corrosiebelasting, zoals deze boeien.

markten en klanten. Wanneer en waardoor kwam het toch al veelzijdige bedrijf op het idee om ook nog eens te gaan poedercoaten? “Dat sluit mooi aan op onze geschiedenis: wij zijn natlakker, altijd geweest. We proberen altijd iets méér te leveren dan natlak: we kopen ook materialen in zoals velgen waar we na het coaten de band omheen laten zetten. Van de hele rekening is dan minder dan eentiende voor het lakken. Ook kopen we polyester onderdelen in, dat ligt hier op voorraad, in enkele kleuren. We spuiten er soms 50 en kunnen er altijd direct op aanvraag bijvoorbeeld tien leveren. We zijn dus ketenleverancier. Een kleine, simpele montage doen we, maar ook packaging en orderpicking voeren we voor enkele klanten uit. Dus we komen meer en meer in de keten. Op de ene vraag komt de andere vraag, zo wordt ons dus ook steeds vaker gevraagd of we enkele delen kunnen poedercoaten. We brengen ook wel eens werk naar een poedercoater en verzinker in de buurt, soms komt er een trailer van hun vandaan hierheen.

Wij hebben een aantal keer meegemaakt dat een klant met een kofferbak vol onderdeeljes bij de grote poedercoater aan eind pas aan de beurt kwam. Die klant vroeg ‘kunnen we dat óók bij jullie laten doen?’ Nou, we willen álles doen want we zijn looncoater. Omdat er eens een serie ramen van 7,5 meter te doen was geweest, werd in eerste instantie gedacht aan een installatie die werkstukken tot acht meter zou kunnen doen. “We kwamen in contact met een aantal bedrijven waarvan installatiebouwer Emotech er een was. Als je wilt poedercoaten, heeft dat consequenties voor de installatie, en het werd al gauw duidelijk hoe groot dat is. We zijn

behoorlijk duidelijk geweest naar Emotech wat we wilden doen, en er is ook een hoop natlaxpertise hier. Met straalmachinebouwer Sybrandy ging het op de zelfde manier: we wilden inline stralen. In veel sessies en overleggen met veel partijen is het nu een mooie lijn geworden. De reden voor de toevoeging met poedercoaten is dus uitbreiding van de dienstverlening. Een héél groot voordeel is de unieke combinatie waarbij we in één lijn kunnen chemisch voorbehandelen, stralen, poedercoaten en natlakken zonder werkstukken van de ophangrekken af te hoeven halen.” Zelfs bij het gebruikte straalmiddel is vooruit gekeken: gekozen is voor grit van roestvast staal. Dit maakt een veel betere werkstukbeoordeling tijdens het stralen mogelijk dan de meer gangbare grittypen, en geeft een goed ankerprofiel terwijl met minder persluchtdruk volstaan kan

worden. De energiebesparing en de enorme levensduur van het straalmiddel zullen deze keuze-voor-kwaliteit een goed terugverdieneffect geven. In eerste aanschaf zijn de kosten echter een veelvoud van het gebruikelijker aluminiumoxide of andere gritsoorten. Maar het vooruitkijken is blijkbaar de aard van het beestje...

MEER INFORMATIE:
WWW.ELZINGA.NL
F.DEMEER@ELZINGA.NL

WWW.EMOTECH.NL | WWW.SYBRANDY.NL

EDWARD UITTENBROEK

De metaalvoorbehandeling legt de basis voor een degelijk coatingsysteem.